

Spis treści

Wykaz skrótów / 13

Wstęp / 19

Rozdział pierwszy

Zagadnienia podstawowe / 27

- 1.1. Definicje pojęć „prawa człowieka”, „ochrona praw człowieka” / 27
- 1.2. Źródła norm międzynarodowego prawa ochrony praw człowieka / 30
- 1.3. Definicja i katalog praw obywatelskich i politycznych / 37
- 1.4. Definicja i katalog praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych / 44
- 1.5. Koncepcja niepodzielności praw człowieka / 49
- 1.6. Wpływ sposobu formułowania zobowiązań państwa w umowach międzynarodowych dotyczących ochrony praw człowieka na odpowiedzialność państwa za ich naruszenie / 56
- 1.7. Podsumowanie / 62

Rozdział drugi

Geneza systemów ochrony praw człowieka / 65

- 2.1. Geneza uniwersalnych systemów ochrony praw człowieka Organizacji Narodów Zjednoczonych – prace nad Paktami Praw Człowieka / 65
- 2.2. Geneza regionalnych systemów ochrony praw człowieka w Radzie Europy / 73
  - 2.2.1. Prace nad Konwencją o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności z dnia 4 listopada 1950 r. / 73
  - 2.2.2. Prace nad Europejską Kartą Społeczną z 1961 r. / 79

- 2.3. Proces przyjmowania Paktów Praw Człowieka, Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz Europejskiej Karty Społecznej / **83**
- 2.4. Wyzwania i kontrowersje w procesie przyjmowania Paktów Praw Człowieka, Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz Europejskiej Karty Społecznej / **91**
- 2.5. Podsumowanie / **93**

Rozdział trzeci

Analiza obowiązków państw ustanowionych w Paktach Praw Człowieka / 95

- 3.1. Uwagi ogólne / **95**
- 3.2. Analiza zobowiązań państw-stron wynikających z Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych / **96**
  - 3.2.1. Analiza zobowiązań państw-stron wynikających z art. 2 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych / **97**
  - 3.2.2. Ograniczenie praw ustanowionych w Międzynarodowym Pakcie Praw Obywatelskich i Politycznych / **109**
  - 3.2.3. Modyfikacja obowiązków wynikających z Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych / **116**
  - 3.2.4. Zawieszenie wykonywania praw ustanowionych w Międzynarodowym Pakcie Praw Obywatelskich i Politycznych / **119**
  - 3.2.5. Wygaśnięcie Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych lub wycofanie się przez państwa-strony z Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych / **128**
- 3.3. Analiza obowiązków państw-stron wynikających z Międzynarodowego Paktu Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych / **131**
  - 3.3.1. Analiza zobowiązań państw-stron wynikających z art. 2 Międzynarodowego Paktu Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych / **133**

- 3.3.2. Ograniczenie praw ustanowionych w Międzynarodowym Pakcie Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych / 147
- 3.3.3. Modyfikacja obowiązków wynikających z Międzynarodowego Paktu Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych / 150
- 3.3.4. Zawieszenie wykonywania praw ustanowionych w Międzynarodowym Pakcie Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych / 153
- 3.3.5. Wygaśnięcie Międzynarodowego Paktu Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych lub wycofanie się z niego przez państwa-strony / 155
- 3.4. Podsumowanie / 156

Rozdział czwarty

Analiza mechanizmów ochrony ustanowionych w Paktach Praw Człowieka / 161

- 4.1. Uwagi ogólne / 161
- 4.2. Analiza mechanizmów ochrony ustanowionych przez Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych / 163
  - 4.2.1. Charakterystyka organu stojącego na straży przestrzegania Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych / 163
  - 4.2.2. Kompetencje Komitetu Praw Człowieka / 165
    - 4.2.2.1. Badanie sprawozdań państw-stron / 166
    - 4.2.2.2. Badanie zawiadomień / 175
    - 4.2.2.3. Wydawanie Komentarzy Ogólnych / 200
  - 4.2.3. Rola organizacji pozarządowych / 203
- 4.3. Analiza mechanizmów ochrony ustanowionych przez Międzynarodowy Pakt Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych / 207
  - 4.3.1. Charakterystyka organu stojącego na straży przestrzegania Międzynarodowego Paktu Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych / 207
  - 4.3.2. Kompetencje Komitetu Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych / 210

- 4.3.2.1. Badanie sprawozdań państw-stron / 211
- 4.3.2.2. Badanie zawiadomień / 217
- 4.3.2.3. Wydawanie Komentarzy Ogólnych / 236
- 4.3.2.4. Misje badawcze / 238
- 4.3.3. Rola organizacji pozarządowych / 243
- 4.4. Podsumowanie / 247

Rozdział piąty

Analiza obowiązków państwa ustanowionych w regionalnym systemie ochrony praw człowieka Rady Europy / 254

- 5.1. Uwagi ogólne / 254
- 5.2. Analiza obowiązków państwa ustanowionych przez Konwencję o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności / 255
  - 5.2.1. Analiza zobowiązań państw-stron wynikających z art. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności / 256
  - 5.2.2. Ograniczenie praw ustanowionych w Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności / 268
  - 5.2.3. Modyfikacja obowiązków wynikających z Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności / 278
  - 5.2.4. Zawieszenie stosowania praw ustanowionych w Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności / 283
  - 5.2.5. Wygaśnięcie Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności lub wycofanie się z niej przez państwa-strony / 293
- 5.3. Analiza obowiązków państwa ustanowionych przez Europejską Kartę Społeczną i zmiany wprowadzone przez Zrewidowaną Europejską Kartę Społeczną / 296
  - 5.3.1. Analiza zobowiązań państw-stron wynikających z art. 20 Europejskiej Karty Społecznej i art. A Zrewidowanej Europejskiej Karty Społecznej / 297
  - 5.3.2. Ograniczenie praw ustanowionych w Europejskiej Karcie Społecznej i Zrewidowanej Europejskiej Karcie Społecznej / 321
  - 5.3.3. Modyfikacja obowiązków wynikających z Europejskiej Karty Społecznej i Zrewidowanej Europejskiej Karty Społecznej / 325

- 5.3.4. Zawieszenie stosowania praw ustanowionych w Europejskiej Karcie Społecznej i w Zrewidowanej Europejskiej Karcie Społecznej / 328
- 5.3.5. Wygaśnięcie Europejskiej Karty Społecznej i Zrewidowanej Europejskiej Karty Społecznej lub wycofanie się z nich przez państwa-strony / 331
- 5.4. Podsumowanie / 338

Rozdział szósty

Analiza mechanizmów ochrony ustanowionych w regionalnym systemie ochrony praw człowieka Rady Europy / 347

- 6.1. Ewolucja systemów ochrony praw człowieka Rady Europy / 347
- 6.2. Analiza mechanizmów ochrony ustanowionych przez Konwencję o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności / 359
  - 6.2.1. Charakterystyka organu stojącego na straży przestrzegania Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności / 359
  - 6.2.2. Kompetencje organu stojącego na straży przestrzegania Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności / 363
  - 6.2.3. Procedura wydawania opinii doradczych przez Europejski Trybunał Praw Człowieka / 382
  - 6.2.4. Kompetencje Europejskiego Trybunału Praw Człowieka związane z nadzorem nad wykonywaniem wyroków / 385
  - 6.2.5. Kompetencje Komitetu Ministrów nadane Konwencją o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności / 387
  - 6.2.6. Rola organizacji pozarządowych / 388
- 6.3. Analiza mechanizmów ochrony ustanowionych przez Europejską Kartę Społeczną i Zrewidowaną Europejską Kartę Społeczną / 391
  - 6.3.1. Charakterystyka organów stojących na straży przestrzegania Europejskiej Karty Społecznej i Zrewidowanej Europejskiej Karty Społecznej / 391

- 6.3.2. Kompetencje organów stojących na straży przestrzegania Europejskiej Karty Społecznej i Zrewidowanej Europejskiej Karty Społecznej (Europejskiego Komitetu Praw Społecznych, Komitetu Rządowego oraz Komitetu Ministrów) / 396
  - 6.3.2.1. Badanie sprawozdań państw-stron / 398
  - 6.3.2.2. Badanie skarg / 403
  - 6.3.2.3. Kompetencje Komitetu Ministrów nadane Europejską Kartą Społeczną / 414
- 6.3.4. Rola organizacji pozarządowych / 415
- 6.4. Podsumowanie / 418

- Podsumowanie / 427

- Załączniki / 455
  - Załącznik nr 1. Tabela przedstawiająca katalog praw obywatelskich i politycznych / 456
  - Załącznik nr 2. Tabela przedstawiająca katalog praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych / 460
  - Załącznik nr 3. Zmiany zachodzące w mechanizmach ochrony w systemie Rady Europy i ONZ / 464
  - Załącznik nr 4. Tabela dotycząca funkcjonowania organów nadzoru / 468
  - Załącznik nr 5. Tabela dotycząca kompetencji organów / 469

- Akty prawne / 471

- Dokumenty Organizacji Narodów Zjednoczonych / 475

- Dokumenty Rady Europy / 479

- Wyroki i decyzje Europejskiego Trybunału Praw Człowieka / 482

- Wyroki Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości / 485

- Orzeczenia sądów krajowych i trybunałów międzynarodowych / 486

Opinie Komitetu Praw Człowieka / **487**

Opinie Komitetu Praw Gospodarczych, Społecznych
i Kulturalnych / **488**

Decyzje i opinie Europejskiego Komitetu Praw Społecznych / **489**

Inne źródła / **490**

Strony internetowe / **491**

Bibliografia / **492**